

Co se skrývá za SI

Pojem senzoričká integrace je v dnešní době velmi často používán ve spojitosti s diagnózou autismu. Proto jsme se rozhodli věnovat tento Informační list právě tomuto tématu. Doufáme, že vás zaujme a pomůže pochopit některé specifické projevy dětí nebo vás nasměruje na odborníky zabývající se touto problematikou.

Senzoričká, neboli smyslová integrace, je schopnost mozku, zpracovávat, třídit a reagovat na podněty, které přicházejí z vnějšího i vnitřního prostředí. Pokud jsou zpracovány správně, naše tělo pak reaguje adekvátně. To znamená, že například toleruje dotek druhé osoby, zvuky, rozpozná nebezpečí, dokáže koordinovat pohyby, atd.

Proč je integrace smyslů tak důležitá, znázorňuje níže uvedená pyramida. Pokud jsou narušeny bazální smysly jako je **taktilní čítí** (hmat, vnímání vnějších vlivů), **vestibulární systém** (rovnováha) a **propriocepce** (uvědomění si vlastního těla v prostoru), promítne se tato situace do ostatních složek včetně kognitivních funkcí a intelektu.

Laicky řečeno, pokud budu mít například obtíže s vnímáním svého těla v prostoru, jen stěží se budu koordinovaně pohybovat, mít možnost poznávat další předměty v prostoru, pouštět se do objevování svého okolí, jezdit na koloběžce či si užívat na průlezkách. A není to vlivem špatné motoriky, byť to tak na první pohled může vypadat.

Pro děti s poruchou senzoričkého zpracování je těžké převést přicházející smyslové informace do přiměřených reakcí. Některé projevy, které jsou níže popsány, mohou tedy souviset s neschopností správného

senzorického zpracování podnětů a dítě se tak může projevovat například jako velmi bázlivé, úzkostné, apatické nebo naopak velmi aktivní, nesoustředěné, vybíravé v jídle. Často dochází i k opožděnému vývoji řeči.

Taktilní vnímání

Dítě nemá rádo mytí, stříhání nebo česání vlasů. Nehty mu můžete stříhat pouze, pokud spí, jinak se zlobí a je mu to nepříjemné. Nerado mění oblečení, vadí mu cedulky na oblečení. Nemá rádo špinavou pusku, pokud si umaže ruce, hned si zašpinění otírá o oblečení, o druhé lidi. Preferuje stále stejná jídla, má omezený jídelníček, nerado zkouší nová jídla. Reaguje na bolest hypersenzitivně (bolí ho jakékoliv malinké škrábnutí, zranění, hned pláče) nebo hyposenzitivně („nevnímá“ bolest – zakopne, spadne a hned se zvedne, jako by se nic nestalo,...).

Čich, chuť

Vadí mu některé vůně, které běžně lidem nevadí nebo je ostatní nevnímají tak intenzivně. Mohou u něj někdy vyvolat až pocit na zvracení. Rádo čichá k lidem, se kterými se setkává. Preferuje výrazné chutě – hodně slané, kořeněné.

Zrak

Preferuje určitou barvu jídla, potřebuje, aby jídlo bylo oddělené (např. nemá rádo omáčku na knedlíkách, maso zamíchané v rýži,...). Vadí mu ostré světlo nebo ho naopak vyhledává. Světelné hračky si dává do těsné blízkosti očí, pozoruje věci koutkem oka. Mává si prsty před obličejem.

PYRAMIDA UČENÍ

CENTRÁLNÍ NERVOVÝ SYSTÉM

Sluch

Vadí mu zvuky, které jsou v domácím prostředí časté a běžné (luxování, mixování,...). Pokud je dítě v hlučném prostředí (obchodní dům, školka, ...) či se vyskytnou nenadálé zvuky (zaštěká pes,...), začne si zakrývat uši dlaněmi nebo se snaží z prostředí rychle utéct.

Vnímání těla

Dítě rádo leze do malých prostor, často s radostí skáče. Nedokáže cítit své tělo v prostoru, proto naráží do lidí, futer od dveří. Je neobratné, má problém s hrubou a jemnou motorikou (např. velmi silný tlak na fix, pastelku). Neodhadne fyzický kontakt, může to působit, jako by chtěl druhému ublížit (silně objímá, strká do druhých, ...). Při jídle si dává velká sousta do úst, dokud nejsou zcela zaplněna.

Rovnováha

Dítě nerado chodí po nerovném terénu (v lese, na průlezkách). Vyhledává nebo se naopak bojí aktivit, kde se točí, houpe. Velmi rádo leze do výšek, po nábytku, vyhledává vysoké terasy.

Pokud pozorujete u dítěte projevy, které jsou zde uvedeny, může, ale nemusí, mít narušenu schopnost adekvátně zpracovávat podněty, které k němu přicházejí. Doporučujeme se spojit s odborníky na toto téma (terapeuti senzorycké integrace, ergoterapeuti).

Pokud byste se chtěli dozvědět více informací nebo byste se rádi obrátili na odborníky, kteří poskytují terapie, navštivte stránky „Asociace senzorycké integrace“, přečtěte si články na internetových stránkách 3lobit.cz, či portálu Šance dětem (sancedetem.cz).

SENZORICKÉ ZPRACOVÁNÍ ZAHHRNUJE

